

קונטֿרָס

חַבְלָן עַל הַזְּמָן

יעורר את האדם לשמר על זמנו היקר, ויתזקן לא לבטל את הזמן היקר, כי אין לך עוד דבר יזכיר בחיהו האדם כמו הזמן, אשר תכהי יומיך בשרק עובה עליו הימים והשנה, כבר לעוזלים לא יחוור לו. ויגלה עצות איך יכול להרים בכל שעה ובכל יום בגשמיות וברוחנית רוח נפלא.

*

בָּנָוי וּמִיסֶּד עַל-פִּי דָּבָרִי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנו והצפן
בוצינא קדישא עלאה, אדוינו, מוריינו ורבנו
רַבִּי נְחָמָן מִבְּרָסָלֵב, זִכְרוֹנָה גָּדוֹלָה.

על-פִּי דָּבָרִי תלמידו, מוריינו
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה
רַבִּי נְתָן מִבְּרָסָלֵב, זִכְרוֹנָה גָּדוֹלָה,

ומשלב בפסקין תורה, נביים, כתובים ומאמרים
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזוהר הקדוש.

*

הוּא לְדִפּוֹס עַל-יְדֵי
חֲסִידִי בְּרָסָלֵב
עוֹיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְבָּא

מזהרא"ש נ"י אמר: רואים בני-אדם
שפאבדים את ה

- העולם הגשמי והנוצחי
- על-ידי שפבטים את הזמן היקר שלהם,
- כפי באמת מי שידע קצת במידיעות הבורא
- יתברך שם, וידע איך שהקדוש-ברוך-
- הוא מחה ומלה ומקים את כל הבריאה
- כליה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם
- עצמיות חיות אלקותו יתברך, אז קיה
- ידע איך חבל על הזמן היקר לבטו

ב הבל וריך.

(אמרי מזהרא"ש, חלק ב', סימן תקנו)

קונטֿרָס

חֶבְלַ עַל הַזְּמָן

.א.

אֲרִיךְ שְׁתֵּדָעַ, אֲהוֹבִי, בְּנֵי הַיּוֹקָר, אֲשֶׁר אֵין לְךָ
עוֹד דָּבָר יוֹתֵר יָקָר בְּחִיָּה הָאָדָם כְּמוֹ הַזְּמָן, בַּיּוֹם
הַזְּמָן יִכּוֹלִים לְהַרְוִית וְלַהֲצִילִチָה בֵּין בְּגָשָׁמִי וּבֵין
בְּרוֹחָנִי, וְאֵם הִי בְּנֵי-אָדָם יוֹדָעִים אֵיךְ לְנַצֵּל אֶת
הַזְּמָן, הִי מְצֻלִּיחִים פָּמִיד, וּמִחְמָת שֶׁרֶב בְּנֵי-אָדָם
אִינָם יוֹדָעִים אֶת חֶשְׁיבָה הַזְּמָן וּמַבְטָלִים אֶת
בְּהֶבֶל וּרְיק, עַל-יָדֵיכֶךָ יִשְׁלַׁחְתָּם כְּשַׁלּוֹנוֹת גָּדוֹלִים
בְּחִים בֵּין בְּרוֹחָנִי וּבֵין בְּגָשָׁמִי; עַל-כֵּן רָאָה,
אֲהוֹבִי, בְּנֵי הַיּוֹקָר, לְחַקֵּק בְּדִיעָתָךְ תִּמְדִיד כִּי "חֶבֶל עַל
הַזְּמָן", אוֹ שְׁתֵּלָךְ לְעַבְדָּךְ, אוֹ שְׁתֵּלָמָד אֶת הַתּוֹרָה
הַקְדּוֹשָׁה, אֲשֶׁר כָּל לִמּוֹד וְלִמּוֹד זֹהַי מְצֻוָּה בְּפָנָי
עָצָמָה, אוֹ שְׁתֵּקִים אֶת מְצֹוֹתָיו יַתְּבִּרְךָ, אוֹ

חֶבְלׁ עַל הַזָּמָן

שְׁתַתְפִּילֵל, אֲשֶׁר כֹּל דָבָר וְדָבָר שְׁמַתְפִּלְלִים אֶלְיוֹן
יַתְבִּרְךָ הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, וּבָאָפָן הַזָּה מַצְלִית בֵּין
בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחַנִי, לְאָכְן אָם תְּבָלָה אֶת הַזָּמָן
בְּפֶטְפּוּטִי דָבָרים בְּטָלִים, וְתִסְתּוֹבֵב בֵּין יוֹשְׁבֵי
קְרֻנוֹת, זֶה לֹא יָבִיא אֹתְךָ לְשׁוֹם דָבָר רַק אֶל כְּשָׁלוֹן
גָדוֹל, כִּי תְפֵל בְּאַין סָמֵךְ; לְכָן רָאָה לְזֹרְעָ אֶת עַצְמָךְ
מַרְגַּע זֶה, וְתַבְרָח מִכֶּל מִינִי יוֹשְׁבֵי קְרֻנוֹת וּמַמּוֹשֵׁב
לְצִים, וְתִמְדֵיד תְּהִיה עָסֹוק בְּמִשְׁהוֹ, או בְּאַיזָּה
עֲבוֹדָה, או בְּאַיזָּה לִמּוֹד, או לְעַשׂוֹת טוֹבָה לְזֹוֶלְתְּךָ
או לְעֹזֵר בְּבֵית, לְלַכְתֵּ בְּטָל זֶה עֲבָרָה שְׁאַין עַלְיהָ
מִחְילָה, וְכַשְׁפְּדָעַ דָבָר זֶה, אֲשֶׁר "חֶבְלׁ עַל הַזָּמָן",
אֲז בְּאַמְתָה מַצְלִית בֵּין בְּגִשְׁמֵי וּבֵין בְּרוּחַנִי, כִּי תִמְדֵיד
תְּהִיה עָסֹוק בְּמִשְׁהוֹ.

ב.

צָרִיךְ שְׁתַדְעַ, אֲהוֹבִי, בְּנֵי הַיּוֹקָר, כִּשְׁאָדָם חָסָן
מַאֲד עַל זָמָנוֹ, וַיּוֹדַע שׁ"חֶבְלׁ עַל הַזָּמָן", וּמַכְנִיס
בְּדִעַתּו יִקְרַת הַזָּמָן, אֲז תִּמְדֵיד יִצְלִיחָה, כִּי אָף פָּעָם
לֹא יַלְכֵ בְּטָל, וְלֹא יִסְתּוֹבֵב בְּלִי כְּלּוּם וּכְוֹן, רַק תִּמְדֵיד
יַעֲשֵׂה מִשְׁהוֹ, או יַלְמֵד תּוֹרָה, או יַעֲסֵק בְּעַסְקֵי מִשְׁאָה

חֶבֶל עַל הַזָּמָן

נא

וימתן, סתם להסתובב בטל, ולא לעשות מאוֹמה,
את זה אף פעם לא תמצא אצל, וכן לשבת
ולפטעם דברים בטלים ודברים של מה בכה, אף
פעם לא יעשה, לאחר שיודע את יקרת הזמן;
על-כן ראה, אהובי, בני היקר, להכנס בדעתך
יקרת הזמן, כי "חֶבֶל עַל הַזָּמָן", וימינו פצל עזבר,
הנה אנחנו פה והנה אנחנו נהיה כבר שם, ואם-כן
מדוע לא תזרז את עצמך ותעשה כל מני פעולות
שבולים להיות תמיד עסוק במשהו, או להתميد
בלמוד התורה הקדושה, או לקיים את מצוותיו
יתברך, או לעסוק בעסקי משה וימן בפרנסה,
העיקר אל תלך בטל, כי הבטלה מביאה לידי זהה
וידי שגנון, ורב המשגעים שנשתחגו, זה בא להם
רק מלחמת שהיה להם משעמם, ולא ידעו מה
לעשות עם זמנם, ועל-ידי זה השtagעו, לא-כן מי
ש תמיד עסוק באיזה עסוק, אזי תמיד יהיה זריז
ונשבר, וניצלים דרכו.

.ג.

אֲרִיךְ שְׁתַדֵּעַ, אֲהוֹבִי, בָּנִי הַיְקָרָ, אֲשֶׁר אֵין לוֹ

חֶבְלׁ עַל הַזָּמָן

אֲבָדָה פְּאָבֵדָת הַזָּמָן, וְעַל־כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְשִׁמְרָה מִאָז
עַל זָמָנוֹ. וְכֹבֵר אָמֵר הַחֲכָם: "הַזָּמָן הַאֲוֹבֵד אֵין לוֹ
פְּשָׁלוּגִים לְעוֹלָם", כִּי דָבָר גָּשָׁמִי כַּשְׁמָאָבָדים אָתוֹ,
עַדְין יִכּוֹלִים לְהַחְזִירוֹ, אֲבָל דָבָר רַוְחָנִי, תְּכִףָׁ-וּמִיד
כְּשֶׁרֶק עֹזֶב הַזָּמָן, זֹהִי אֲבָדָה נִצְחִית, וְאֵין לוֹ
פְּשָׁלוּגִים לְעוֹלָם, עַל־כֵּן רָאה לְהִיוֹת זָרִיז
וּנְשָׁבֵר, וְתִמְדִיד תְּזַפֵּר כִּי "חֶבְלׁ עַל הַזָּמָן", וְעַל־כֵּן
או שְׂתַעַטְקָן בִּמְשָׁא וּבִמְתַן וּבִפְרָנֵסָה לְפָרָנֵס אֶת בְּנֵי
בִּיתְךָ, אֲשֶׁר זוֹ גַּמְכֵן מִצְוָה, או שְׂתַעַטְקָן בְּאַיזָּוֹ
מִצְוָה וִתְקִים רְצׁוֹנוֹ יְתָבֵרָה, אֲשֶׁר כָּל יְגִיעָה וַיְגִיעָה
שַׁהֲאָדָם מִתְגַּעַגַּע בַּעֲשִׂית הַמִּצְוָה, זוֹה בַּעֲצָמוֹ מִצְוָה,
כִּי גַם הַיְגִיעָה בִּמְצָוָה נִקְרָאת מִצְוָה, וּמְכֻל שְׁכֵן
מִצְוָות לִמְזִיד הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, שַׁהֲיָה הַמִּצְוָה הַכִּי
גָדוֹלה, אֲשֶׁר כָּל דָבָר וּדָבָר שַׁהֲאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה,
זֹהִי מִצְוָה אֲחֶרֶת, וְכָל יְדִיעָה וַיְדִיעָה בִּמְשִׁפְטִי
הַתּוֹרָה, הַרְיִי הִיא הַצְלָחָה נִצְחִית, וְאֵין לוֹכֶד שְׁכֵר
יוֹתֵר גָדוֹל מִלְמִזְיד הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה — כַּשְׁאָדָם
מִתְמִיד בִּמְקָרָא, מִשְׁנָה, גַּמְרָא, מִדְרָשׁ, הַלְכָות
וְאֲגָדּות, בְּרִיתּוֹת וְתוֹסְפָתּוֹת, נְגַלָּה וּנְסָתָר, שְׁבָזָה,
מִדְבָּק אֶת עַצְמָו בְּחִכְמָתוֹ יְתָבֵרָה, וְאֵין לוֹכֶד יָקֵר מִצְוָה,
וְכֵן אֵם תְּזֵפה לְהַתְפִּיל לְפָנָיו יְתָבֵרָה הַתְּפִלּוֹת

חֶבְלָל עַל הַזָּמָן

נג

הקביעות: שחרית, מנחה, מעריב וחותmot, אשר כל תפלה ותפלה עשויה תיקון בכל העולמות, אין לתריר ואין לשער מעלהך בשמים, אם רק תיקון פרוש המלות במה שאת מוציא מפה, על אחת כמה וכמה אם תזפה להרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ותשיח ותספר לו יתברך בתרומות ובפשתנות גמורה במשפט האם שלך, בשפה שאת רגיל בה, ותשפיך את כל לך לפניו יתברך, אי אפשר לתריר במלים את גדרותך בשמים, כי אכן יתברך מאריך חשובה תפלה, וכשהאדם מתחפל לפניו יתברך, על ידי זה מקרב את נשמותו אל שרשיה, וממשיך עליו אור גדול ונורא עד מאד, כי התפלה היא בסוד ייחוד הפנימי בכל העולמות, והתורה והמצוות הן בסוד ייחוד החיצוני שבקבכל העולמות, וזה מעלה האדם הzdca לעשות תפלות מהתורה שלמד, הינו שבקשזוכה ללמד את התורה הקדושה, ואחר-כך מתחפל ומקש ומתחנן לפניו יתברך, שיזכה להבין ולהשכיל מה שלם, ויזכה לקיים את הלמוד שלמד, על ידי זה בעצמו זוכה שנעשרה יהוד הפנימי ויחוד החיצוני שבקבכל העולמות, ואין

חֶבֶל עַל הַזָּמָן

לְתֹאֵר וְאֵין לְשֻׁעָר שְׁכַרְוּ בָּשָׁמִים; וְעַל־כֵּן רָאָה,
 אֲהֹובִי, בְּנֵי הַיּוֹקָר, מָה לְפָנֶיךָ, וְאֵיךְ שׁ"חֶבֶל עַל
 הַזָּמָן", וְאֵיךְ שִׁיכּוֹלִים לְהַצְלִיחַ מִאֵד מִאֵד בָּזָה
 הַעוֹלָם — הָنָן בְּגִשְׁמִיות וְהָנָן בְּרוֹחַנִּיות, וּבְאֶמֶת גַּם
 הַגִּשְׁמִית הִיא רַוְחַנִּית, אָם רַק מִבְּנָה לִשְׁם שָׁמִים,
 וּבָסּוֹד (מִשְׁלֵי ג, ו): "בְּכָל דַּרְכֵיכֶם דַּעַתָּהוּ, וְהִיא יִשְׁרָאֵל
 אֲרְחוֹתִיכֶךָ"; כִּי כְּשֶׁאָדָם מִכֵּן בְּעֵשֵׂית הַגִּשְׁמִית
 בַּעֲסָק פְּרִנְסָתוֹ גַּמַּ-כֵּן לְעֵשָׂות רְצׂוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי
 לְפָרְגֵּס אֶת אַשְׁתָּוֹ וְאֶת בָּנָיו, הַרְיָה זֶה בַּעֲצָמוֹ מִצְוָה,
 וְכָמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (כְּתָבוֹת נ.). עַל פְּסִיק
 (תְּהָלִים קו ג): "עֲשָׂה צְדָקָה בְּכָל עַת" — זֶה הַזָּן
 וּמִפְרְגֵּס אֶת אַשְׁתָּוֹ וּבָנָיו; וְעַל־כֵּן זָכַר אֲהֹובִי בְּנֵי
 הַיּוֹקָר, כִּי חֶבֶל מִאֵד עַל הַזָּמָן הַיּוֹקָר, וְזֹרֶן אֶת עַצְמָתְךָ
 בְּכָל פְּרַט וּפְרַט מִתְּזִיכָּךָ, וְלֹעֲלָם אֶל תָּלָךְ בְּטַל, כִּי
 הַבְּטַלָּה מִבֵּיאָה לִיְדֵי זֹמְהָה וְלִיְדֵי שְׁעָמּוֹם (כְּתָבוֹת נט).
 וּבָזָה שַׁתְּשַׁמֵּר עַל זָמָנֶךָ הַיּוֹקָר, אֹז תִּצְלִיחַ בֵּין
 בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוֹחַנִּי, וְכָל אֶלָּו הַצְדִיקִים הַגְדוֹלִים
 בְּמִעֵלָה שְׁזַכוּ לְשִׁנֵּי שְׁלָחָנּוֹת, הַפְלֵל הִיא רַק בְּזָכּוֹת
 שְׁשַׁמְרוּ עַל זָמָנֵם, וְיִדְעָו שׁ"חֶבֶל עַל הַזָּמָן"; אֲשֶׁר
 מֵי שְׁמָכְנִיס דְּבוּרִים אֶלָּו בְּלַבְבוֹ, וְאֹז טוֹב לוֹ כָּל
 הַיּוֹם.

אהובי, בני היכר! ראה להיות תמיד בשמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת, ומנגינה באדם ישב הדעת, שידע איך שזמן יקר עד מאד, ואין על זה שום תשלומים, כי היום והשעה והרגע שעמדו, כבר לעולים לא י חוזרו אליו, וכשידע ידיעת זו, אז ישמר מאד על זמנו, וכן אף פעם לא יפל בעצבות ובעצלות, בדפקאון ובMRIות, ולא יהיה מעצבן, כי הרי "חבל על הזמן" לבזבוז אותו על הבלים פאלו, ובאמת על-ידי שמחה אמתית — כשהם שיש ושמחה על נעם חלקו שזכה להבראה מזרע ישראל ולא עשני גוי, אף שהוא יודע שעדרין הוא מלךיהם ומזהם בכל מיני לכלובים ונזמות מרבית תטאיהם המרבבים, עם כל זאת הוא מתחיה ומחזק את עצמו בזה שזכה להבראה מזרע ישראל ולא עשני גוי, אשר השמחה הזו עולה על כל השמחות, ובשמחה הזו האדם יכול לשוב באמת בתשובה אמתית, אפילו שהוא כבר כמו שהוא וכו', ואפלו שגנשלי כבר במא שגנשלי וכו', כי השמחה בקדחת יהודתו יכולה להחזירו

חֶבְלָן עַל הַזְּמָן

בתשובה, ולא עוד אלא השמחה תקיאר את זמנו. כי על-פִּירְבַּמִּי שַׁהוּא בעצות וברירות ובמרה שחוֹרָה, לו נדרמה כאלו לעולם ייחיה, ועל-כֵן מרים ומרורים לו חמימים, וمبקש את נפשו למות, כי איןו יכול לסייע את חמימים מרבית ירידתו ונפילתו בקטנות דעתו ונפילה מחה, לא-כֵן כשהדם שש ושם, אז רואה כי הזמן הבעל, בעל הבלים כאלו פורת. ואמר החכם: "בשמחה ובצחוק יראה אצלו הזמן קוצר, ולדוֹאגים ומצעדים יראה יותר ארך"; הינו על-ידי שהוא תמיד שש ושם נקצר זmeno, יוכל לעבר על הכל, לא-כֵן מי שהוא תמיד בעצות וברירות, ודוֹאג ומצעדר על עולם שאינו שלו, אצלו מתארכים הימים והשעות, עד שנופל ביאוש גמור, ומבזבז את זmeno הicker בבעל וריך; ולא-כֵן ראה, אהובי, בני הicker, לחזק עצמן בכל מיני ארכנים שבעולם להיות תמיד בשמחה, ותשמח את עצמן בכל מיני ארכנים, ותרגיל עצמן לשמע פלי זמר תמיד, אשר זהה מצוה בכி גדרולה — להיות שש ושם בקדחת יהדותו, שזכה להברא מזרע ישראל ולא עשני גוי, אשר השמחה זו מאי זקרה אצלו יתברך, כי למעלה מאי

חֶבֶל עַל הַזָּמָן

נז

מִתְפָּאָרִים עִם בֵּר יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר זֹכָה לְשָׁמֶחָה
בַּתְּמִימׁוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת עַל שְׁמַחַת יְהֻדִּותָנוּ, כִּי בָּזָה
מִרְאָה אֶת טָהָר לְבָבוֹ, שְׁעַל אֶפְשָׁרָה וּפְגָם הַרְבָּה
מַאֲדָן וּכְיוֹן, עִם כָּל זֹאת הוּא מַחְזִיק אֶת עַצְמוֹ לְשִׁזְבָּה
אֶלְיוֹן יְתִבְרָה, וּשְׁשׁ וּשְׁמַחָה עַל נָעַם חַלְקָוּן, שְׁעַל-כָּל-
פָּנִים זֹכָה לְהַבְּרָא מַזְרָעָה יִשְׂרָאֵל, וְזֹה גּוֹרָם לְמַעַלָּה
יְחִידָה גָּדוֹל עַד מַאֲדָן וְלֹא עַד אֶלְאָ שְׁבָזָה הַעוֹלָם
זֹכָה לְהַרְחַבת הַדּוֹעַת כָּזוֹן, שְׁהַזָּמָן אֶצְלוֹ קָצָר עַד
מַאֲדָן, כִּי רֹאָה אֵיךְ שְׁהַזָּמָן פּוֹרָח — הַגָּה יּוֹם וּהַגָּה
לִילָה וּהַגָּה הַכָּל בְּכָל פּוֹרָח, וּעַל-כֵּן הוּא יַוְדָע
שׁ "חֶבֶל עַל הַזָּמָן" לְבִזְבּוֹן בִּמְרִירוֹת וּבְדָאָגוֹת,
בְּעִצּוֹבָת, בְּמַחְלָקָת וּבְמַרְיבָּות, לְאַכְּן מַיְן שְׁהַיָּא
תָּמִיד אִישׁ עִצּוֹב וּמְלָא דָאָגוֹת, וּשׂוֹרָה בְּמִרְחָה
שְׁחוֹרָה, אָזִי תְּקֻטְנִוָּת מַתְגָּבָרָת וּמַתְפִּשְׁטָת עַלְיוֹן, עַד
שְׁנוּפֵל בִּיאּוֹשׁ גָּמוֹר, וַיּוֹצֵא לְרִיב עִם כָּל אֶחָד,
וּמְסִתְבֵּךְ בְּמַחְלָקָת וְגּוֹרָם גְּנָאָה וּשְׁגָנָאָה, שָׁאוֹן מְרִים
לוֹ הַחַיִים מַאֲדָן; לְכֵן רָאָה, אֲהוֹבִי, בָּנִי, מָה לְפָנֵיכֶךָ,
וְאֶל תְּהִיא בְּטַלְזָן, וְתַדְעַ שְׁאֶצְלוֹ יְתִבְרָה מַאֲדָן
חַשּׁוֹב מַיְן שְׁשָׁב אֶלְיוֹן, וַיְמִי שְׁמַהְפֵּךְ אֶת הַחַשְׁךְ לְאוֹרֶד
גָּדוֹל, אֶת הַעִצּוֹב וּהַמְּרִירוֹת לְשְׁמַחָה אֲמֹתִית, אֶת
הַמְּנִיעֹות לְגַעַימּוֹת, זֹה עַקְרָב גְּדוֹלָתוֹ שֶׁל הָאָדָם,

חֶבֶל עַל הַזָּמָן

ולכן ראה להפוך את כל מיריותך וdagotich אל שמחה אמתית, ותשמה בו יתברך, ועל-ידי-זה תזכה באמת לאת מהחשך, מהירידות מהנפילות ומהמנעות שלך, ותזכה לשיב באמת בתשובה שלמה, ותחילה לשمر על זמך היקר, ואז תצליח בדרך ובבא לניצח נצחים.

ה.

אהובי, בני היקר! ראה להרגיל את עצמך להשתדל לעשות תמיד חסד עם זולתך, כי כבר אמר החכם: "הרבה לעשות חסדים, כי הזמן מתרחק — פעעם ישפיל הגובדים ופעעם ירים העבדים"; ולוודם לא תדע מה ילד יום, כי בזה שתרגיל את עצמך לעשות צדקה וחסד עם זולתך, אף פעעם לא תדע מה יביא לך יום המחרת, ופניאولي למחר תctrך אתה להגיע לטובה זולתך; ועל-בэн זכר כי במדה שאדם מודד בה מודדים לו (מגילה יב:), וכפי שהוא מתנהג עם זולתו בן למחרת יתנהגו עמו, ואמר החכם מכל אדם (קלהת יא ב:); "שליח לחםך על פנוי המים, כי ברוב הימים

חֶבְלָן עַל הַזְּמָן

נט

תִּמְצָאָנוּ"; כִּי בָּזָה שְׁתִּמְדֵּעַ תַּعֲסֵּק בְּצִדְקָה וְחִסְדֵּעַ עִם
זֹוֶלֶתֶךָ, כַּשְׁיִתְהַפֵּךְ לְךָ הַזָּמָן וְאַתָּה תִּצְטְּרֵךְ, אֲזִי יְהִי
לְךָ כָּכֶר מִזְכָּן עֹזֶר. וּבָאַמְתָּה מֵי שְׁזוֹכָה לְשִׁמְרָה עַל
זָמָנוֹ הַיִּקְרָר, וְהַוָּא תִּמְדֵּעַ אִישׁ חִסְדָּר, תְּקִדּוֹשָׁ-בָּרוּךְ
הַיָּא עֹזֶר לוֹ וְהַוָּא אֵינוֹ מִצְטְּרֵךְ לְזֹוֶלֶתֶךָ, וְאֲפִי פָּעָם
לֹא יִצְטְּרֵךְ לְטוֹבַת זֹוֶלֶתֶךָ, אֲבָל עִם כָּל זֹאת מִן
הַשְׁמִים מִנְסִים אֶת הָאָדָם בְּכָל יוֹם וָיּוֹם לְרָאוֹת אֶת
מְדוֹתָיו, אֵיךְ שֶׁהַיָּא יִתְנַגֵּג עִם זֹוֶלֶתֶךָ, וּבָמְדָה הַהִיא
מוֹדָדִין לוֹ; וּעַל-בֵּן רָאָה, אֲהַזְבֵּי, בְּנֵי הַיִּקְרָר, לְשִׁמְרָה
עַל זָמָנוֹ, וְתִשְׂתַּדֵּל לְעַסְקָן רַק בְּמִדְתָּה הַחִסְדָּר עִם
זֹוֶלֶתֶךָ. וּעַקְרָב הַחִסְדָּר מִתְחִיל בְּבִיהָתֶךָ עִם אֲשֶׁר
וַיַּלְקִיךְ, כִּי לֹא תַּדְעַ מַה יָּלֵד יוֹם, וּמַתִּי תִּצְטְּרֵךְ
לְהַגִּיעַ לְעִזְרָתֶם; אֲשֶׁר-מֵי שְׁשָׁם דִּבְרִים אֱלֹהָה עַל
לְבָוֹ, וּשׁוֹמֵר אֶת זָמָנוֹ הַיִּקְרָר, וַיַּדְעַ כִּי הַזָּמָן לְעוֹלָם
לֹא יַעֲמֶד עַל מָקוֹם אֶחָד, כִּי גָּלְגָּל חֹזֵר בְּעוֹלָם —
הַיּוֹם הַזָּמָן כֵּה, וַיַּלְמַחֵר הַזָּמָן אַחֲרָת, וַיְדַבֵּר זֶה סּוּבָּב
גַּם לְעַנִּי, אֲשֶׁר הַיָּא שְׁרֵוי בְּדִחְקָוֹת, אוֹ אֲישׁ חֹזֶלה,
אֲשֶׁר הַיָּא שְׁרֵוי בְּמִכְאֹזְבִּים וַיְטוֹרִים גָּדוֹלִים, שָׁאָסֹור
לוֹ לְפָל בְּדִעָתוֹ בְּיִאָישׁ וּבְמִרְיוֹת בְּאַלְוּ לְעוֹלָם לֹא
יַעֲשֶׁע, וּבְאַלְוּ אֲפִי פָּעָם לֹא יִתְרַפֵּא, וּלֹא יָקּוּם מְחִלִּיוֹ,
וּבְאַלְוּ אֲפִי פָּעָם לֹא יֵצֵא מְחוֹבוֹתָיו וּדְחִקּוֹתָוֹ, אֲלָ

יאמר זאת, כי אין הזמן עומד על מקום אחד, היום הזמן כה שאפתה בעגיות ובדוחות, מלא חובות, או אתה חולה וסובל יסורים ומכאובים, ולאחר מכן יתפרק הזמן בדוחת, שלא יחסר לך שום דבר, ותזכה לעשירות גודלה, ותהייה בריאה ושלם; ולכן, אהובי, בני הקיר, מה לך לפל ברגעך כל-כך מה שעובד עלייך – בין בגשמי ובין ברוחני, הדבק את עצמך בו יתברך, ותדע שהוא יתברך מחייה ומהו ומקיים את כל הבריאות בלה, והזמן הוא בידו יתברך, והוא משגה עתים ומלחיפות את הזמנים, וכך שאתה נמצא בבדיקות גודלה, מלא חובות, וכן סובל יסורים ומכאובים, אם רק תברך אליו יתברך, ותבא לפניו יתברך בתפלה ובתחנונים, ותשפר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעוזבר עלייך בתמיות ובפרשיות גמורה, פאשר ידבר איש אל רעהו וhaben אל אביו, אז תראה איך הזמן יתפרק לך לטובה; וזכור כלל זה, כי הזמן הוא בידו יתברך, וכל אדם מקשר את הזמן אל למלחה מן הזמן, שהוא הקדוש-ברוחך הוא, אז יזכה שיתפרק לו הכל לטובה, על-כן אף פעם אל תהיה בקענות הדעת, שבא בדרך כלל

חֶבְלָן עַל הַזְּמָן

סא

לאלו שנפלו תחת הזמן, שהושבים שהזמן בידם,
ועל-כן הם ממרמים בזמן שעוצרת עליהם עניות
ונתקות או מכובדים ויטורים, לא-כן כשהם יודע
אשר הזמן הוא בידו יתברך, אז הוא זוכה לעלות
מהזמן וממקום אל מעלה מהזמן ומהמקום,
שהוא הקדוש-ברוך-הוא עצמו, וזוכה להונשע
בישועה נצחית; אשרי מי שמכניס דברים אלו
בלבו ואז טוב לו כל הימים.

.ו.

אהובי, בני היקר! זכר אשר אין כל הזרים
שווים, ואין כל הימים שווים, ואין כל העתים שווים,
ואין כל הרגעים שווים, ועל-כן אל יפתח יצקה
כאלו לעולם לא תוכל להשטעות, וכאלו לעולם
כבר לא יצא ממצוקתיך ומחובותיך, וכאלו אתה
אבוד כבר לגמרי, וכאלו אין לך כבר שום תקוה,
תלעג ותשחק לו, ותדע כי הזרים והימים, השעות
והרגעים הם בידו יתברך, ואם תזכה לחזור אליו
יתברך באמת, אז אתה יכול להשטעות בן יום ובן
לייה, כי מה שעבר עלייך ביום ובזמן זהה, בן

לילך אחד הכל ישנה לך לטובה, והעיקר תלוי כמי שתברח אליו יתברך, ותדבק את מוח שבטה בו יתברך, ותדע אשר הוא יתברך ממנה, מהו ומקים את כל הבריאות כליה, וד้อม, צומח, תי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והוא יתברך נמצא ואין זולתו נמצא, ואם צרכים ישעה או פרחה, המקום היחידי לפנות אליו הוא רק עצמו יתברך, וזה כשהתברך לך ידיעות אלו, אז תבא אל ההשכלה הזאת, אשר "אין כל הימים שווים, ואין כל הימים שונים, ואין כל הרגעים שונים".

. ז.

אהובי, בני פיקר, זכר מאמר החכם: "בן אדם: אלו היו מעתם במעט ששנאר מימייך, היו מושב במה שתקנותם ממעט מאוריך והיו מקאר מחריזותך ותחבולותיך"; ועל כן שאל אותו מדוע תקח אל לבך מה שזולתך מדבר ואומר עליך, ומה שעובר עליך, מדוע לא תשתדל לחזר בתשובה ותעזוב את כל הhabלים והשיטיות

חֶבְלָן עַל הַזְּמָן

סג

שִׁמְסִיתָךְ יִצְרָךְ ? ! מַדְ�עֵךְ אֲפַתָּה מַכְנִיס חַרִיצֹתָךְ,
וְאֲפַתָּה עוֹשָׂה כָּל מִינִי תְּחִבּוֹלֹת לְהַצְלִיחַ בְּדָבָר
גְּשָׁמִי, שְׁאיַין לוֹ שָׁוֹם פְּכָלִית וְתְּקֻוָּה ? ! יוֹתֶר טֹוב
לְךָ לְהַכְנִיס בַּעֲצַמְךָ אֲמֹנוֹנָה פְּשׁוֹטָה בּוֹ יִתְּבָרָךְ, אֲשֶׁר
כָּל רַגְעַ וּרְגַע שֶׁהָאָדָם זוֹכָה לְהַאֲמִין בּוֹ יִתְּבָרָךְ, הוּא
נְדָבָק בְּרַגְעַ הַהוּא בּוֹ יִתְּבָרָךְ, כִּי הָאֲמֹנוֹנָה הִיא
הַדְּבָקוֹת וּהַדְּבָקוֹת הִיא הָאֲמֹנוֹנָה, וְאַיִן לְךָ עוֹד
מִזְוָה יוֹתֶר גְּדוֹלָה מִמְּצֹות הָאֲמֹנוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה —
לְהַאֲמִין בּוֹ יִתְּבָרָךְ בַּתְּמִימּוֹת וּבְפָשִׁיטּוֹת גְּמוּרָה,
אֲשֶׁר הוּא יִתְּבָרָךְ מִתְּחִיה וּמִתְּעוֹתָה וּמִקְיָם אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה בְּלָה, וּמְנַהֵּג אֶת עֲוָלָמוֹ בְּהַשְׁגַּחָה נוֹרָאָה
וּגְפַלְאָה עַד מַאַד, אֲשֶׁר כָּל הַמִּצְוֹת כְּלוּלֹת בְּמִצְוֹת
הָאֲמֹנוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּמוֹ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים קִיט פו) : "כָּל
מִצְוֹתִיךְ אֲמֹנוֹנָה" — כָּל הַמִּצְוֹת כְּלוּלֹת בְּמִצְוֹת
הָאֲמֹנוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּעַל-יְדֵי אֲמֹנוֹנָה יִזְכָּה לְקִיּוֹם אֶת
הַמִּצְוֹת בְּשִׁלְמוֹת בַּתְּכִלִּת הַשְׁלִimoת, וּבֶן לִמְזִיד
הַתוֹּרָה הַקְּדוֹשָׁה שִׁילַמְד עִם אֲמֹנוֹנָה, אֹז יָאִיר לוֹ
הַלְּמֹיד בָּאָפָן אַחֲרַ לְגָמָרִי, כִּי יִתְגַּלֵּה לוֹ אַיְדָה שַׁהְכֵל
לְכָל מְגָלִים אֶת אִמְתָּת מִצְיאוֹת יִתְּבָרָךְ, אֲשֶׁר כָּל
זֶה הוּא עֲקָר הַצְלָחָת הָאָדָם, לְאַيִן כְּשֶׁאָדָם שֶׁ
אֶת תְּחִבּוֹלֹתָיו וְחַרִיצֹתָיו בְּגַשְׁמִיּוֹת הַעוֹלָם הַזֶּה —

להשתתף על זולתו, ורץ אחר כסא ואחר פבود, בזה מסתבך במלחקת ובມיריות. ודבר זה עוגר אותו מן השרש; ועל-כן זכר, אהובי, בני, במעט ימיך שנשארו לך, כי מה אתה יודע מה ילד לך יום המחרת, וכי יודע אם יש לך בכלל יום המחרת; על-כן אהובי, בני היקר, הווי ממאס בהבל, ותהייה מכאן מחריצותך ומתחבollowתיך, שאטה רוצה להסתבך עם זולתך, יותר טוב לך לברך אליו יתברך, ותכנס בעצמך ידיעת אמתת מציאות יתברך, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ובכל פנואה וחנוואה שם אלופו של עולם, ואין אדם נזקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מקריםין עליו מלמעלה (חולין ז), ואין אדם נגע בפה שמיין לחברו ואין מלכות נגעת במלכות חברתך אפילו כמלא נימה (יומא לח); ועל-כן מה עשה לך אדם, כי אפילו ריש גרגיתא מן שמיא מנוי ליה (ברכות נה). זהה שמןמה על הביווב ועל הבורות גם הוא נתמנה מן השמים]; ועל-כן מה ולמה לך להתעסק עם זולתך, יותר טוב לך להכנס את חריצותך רק באמונה הקדושה, שהיא הדבקות, ותടבק את עצמך בו יתברך, ותדע אשר (משל כי

חֶבְלָן עַל הַזְּמָן

כ) "אִישׁ אֲמֹנוֹת רַב בָּרְכוֹת"; וכששתכניס את מתחך, דעתך, עיונך וחריצותך וכל תחביבותיך להשיג את מדת האמונה הקדושה, שהיא הדבקות בו יתברך, אז תיקא תצליח בכל דברך, ותהייה איש מצלה, והזמן יהיה בידך תמיד.

.ח.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שאין לך עוד דבר יזכיר בחיי האדם פניו הזמן, כי הזמן אין לו תחליף כלל, כי תכף-ומיד כשבועבר היום או השעה או הרגע, כבר לעוזם לא יחזור ועל כן זכר היטיב, כי "חֶבְלָן עַל הַזְּמָן", ועם הזמן יכולים לקנות הכל, אבל את הזמן אי אפשר לקנות בשום ממון שבעוזם, ורואים בחושך איך שבגניד-אדם מבלים את זמנו להבל ולריק, ומבזבזים את הזמן היקר בשתיות, במרייבות ובמחלקה ובפוליטיקה של הבל, אשר אין יוצא מזה מואה — לא בגשמי ולא בروحני, כי מפטופטי דברים בעלמא, בדברים של מה בך, אין יוצא לאדם שום דבר, רק מאבד את הזמן בידים, אשר לעוזם לא יחזור.

אליו, על-כן ראה לחם, אהובי, בני היקר, ושמור על ז מגך, ואז פמיד מצלייח בדרכך, כי מי שזוֹכה לשמר על זמננו, הוא מצלייח בכל אשר יפנה – בין בגשמי ובין ברוחני, כי עקר הצלחת האדם, שייצלייח בזה העולם, תליה רק בשמרתו הזמן, ובמי שזכור תמיד ש"חבל על הזמן".

ט.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, כי ימי חמיו של האדם הם מנוונים וספריים בזה העולם, ועל-כן אסור לעשות שום תכניות על להבא, כי מה יודע האדם מה ילד יום, ואם יזפה ליום המחרת, כי במה בני-אדם הילכו לישן ולא קמו בבוקר, וכן כמה אנשים עשו תכניות על עסקיהם להגדילם ולהרחבם, ולבסוף נתהפק עלייהם הגלגל, וירדו מנכסיהם לגמר, ונעשה ענאים מרודים ובעלי חובות, והכרחו לברכם מעירים מרוב بواسות וחרפות שהי מנת חלוקם, וכן במה אנשים עשו כל מיני תכניות על להבא, ופתאום נחלו במלחה ממארת, והסתבכו ביטורים נוראים ונפלו למכאותם

חֶבְלָן עַל הַזְּמָן

סז

וְחַלְאִים שֶׁלֹּא הָעַלוּ עַל דֵּעַתָּם, רְחַמְנָא לְצַלְוָן; וַעֲלַבְנָן רְאָה, אֲהוֹבִי, בְּנֵי תִּקְרָר! וְאֶל תַּעֲשָׂה שָׁוָם תְּכִנִּיות עַל לְהַבָּא, רָק זֹאת עֲשָׂה, בְּנֵי, וְהַגְּזִיל מִכָּל מִינִי פְּרֻעָנִיות וְרַעֲוָת שִׁיכּוֹלֹת לְעַבְרָה עַל הָאָדָם פְּנַיָּל, וְתַשּׁוֹב בַּתְשׁוֹבָה אֲמִתִּית אֶלְיוּ יְתִבְרָךְ, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמָךְ לְדִבָּר עַמּוּ יְתִבְרָךְ כַּאֲשֶׁר יְדִבָּר אִישׁ אֶל רַעְיוֹן וְהַבָּן אֶל אָבִיו, וְתַהְיָה רְגִיל לְדִבָּר אֶלְיוּ יְתִבְרָךְ בְּשֻׁפְט הָאָמ שְׁלָךְ, הַיְנוּ בְּשֻׁפְטָה שָׁאָתָה רְגִיל בָּהּ, וְתַסְפֵּר לְפָנָיו יְתִבְרָךְ אֶת כָּל לְבָךְ וְכָל מַה שָׁעוּבָר עַלְיךָ בְּפָרְטִיּוֹת, וְתַהְיָה רְגִיל בָּזָה פָּמִיד, וְאֶת כָּל רְצׂוֹנָךְ וְתַשְׁוִקְתָּךְ שָׁאָתָה רְוֹצָח וְמַשְׁתּוֹקָק תִּגְלַח לְפָנָיו יְתִבְרָךְ, אֲשֶׁר מִכָּל דָבָר וְדָבָר שַׁהְאָדָם מִדִּבָּר עַמּוּ יְתִבְרָךְ נָעָשָׂה מִמְּנָנוּ דָבָרים עַלְיוֹנִים לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי הַדָּבָר יִשׁ לוּ כַּח גָּדוֹל מִאֵד מִאֵד לְהֹזְצִיא מִהְכָּח אֶל הַפְּעָל כָּל מַה שְׁרוֹצִים, וּרְקָ לְפָנָיו יְתִבְרָךְ הַסְּפֵר אֶת כָּל הַתְּכִנִּיות שָׁאָתָה רְוֹצָח לְהֹזְצִיא מִהְכָּח אֶל הַפְּעָל בָּזָה הָעוֹלָם, וְאֹז דִּיקָא תִּצְלִיחָה, כִּי אֵין עוֹד הַצְּלִיחָה יוֹתֵר גָּדוֹלָה מִזּוֹ שָׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדִבָּר וְלִסְפֵּר אֶת כָּל לְבוֹ רָק לְפָנָיו יְתִבְרָךְ; אֲשֶׁר מֵ שַׁמְּרַגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְלִכְתָּבָה בְּדָךְ הַתְּמִימָה וְהַפְּשָׁוֶתָה

סח

חֶבְלָן עַל הַזְּמָן

הַזֹּן, אֲשֶׁרִי לוּ בָּזָה, וְאֲשֶׁרִי לוּ בָּבָא!

פָּם וְגַשְׁלָם, שְׁבָח לֵאל בּוּרָא עוֹלָם!

